

So nógv týða Sigurð Joensens lögfrøðisligu atfinningar móti stjórnarskipanini!

Hann sigur, at vit veruliga einki lógávvald hava, tí stjórnarskipanin sum okkara lógávvald botnar í, kann avtakast av einum meirluta á danska ríkisdegi og kongi við serligari lóg á sama hátt sum sami ríkisdagur og kongur við lóg hava givið lögtinginum lógávvald.

Men sjálvt um hetta var so, hvussu stórir mugaleikar eru fyrri, at ein tilíkur meirluti á danska ríkisdegi og danski kongur fara við lóg at avtaka lógina, ið skrásetur stjórnarskipanina sum gildugt og haldgott grundarlag líka til hægsta rætt?

Hesir mugaleikar eru null! Tí hvør einasti fólkatingsmaður innan fyrri allar teir dansku flokkarnar greiddi atkvøðu fyrri stjórnarskipanini.

Lógarsamtyktir av lögtinginum við lögmannsins undirskrift innan fyrri ell yvirtíkin okir hava hildið og galda fyrri øllum rættum.

Hann sigur, at setningin í stjórnarskipanini, at vit kunnu hava rætt til sjálvir at samráðast við onnur lond um okkara serligu áhugamál, kann eftir introduktión av úttanríkis-tænastuni, einki hevur at týða, tí danir kunnu sýta hesa introduktión og harvið forða feroyingum sjálvir at samráðast.

Hvussu nógv víga orð Sigurðs í hesum fori, tá ið lögmaður í talu síni tekur livið av hesum við at noyðast at viðganga, at hvorki hann ella nakar landstýrismaður veit um annað, enn at feroingar hava samráðst sjálvir og hava ongatið fingið

nei frá ríkisstjórnini — tað kann ikki vera stjórnarskipannar feilir, at sitandi landsstýri hevur »svølt-að« sum heimasitandi kráka og ikki tímað ella viljað samráðst við fremmanda landa stjórnir. Tað hevur aldri staðið á at hava kunnað forð sjálvstøðugar samráðingar og fingið serkøna hjálp.

Hvor fatar, at menn eru, sum hava hug til og skjóta upp eina broyting, sum ber við sær, at vit siga alla »introduktión« og serkøna hjálp frá úttanríkisráðnum danska frá okkum? Og serliga torført er at skilja hetta, tá ið sitandi sjálvstýris landsstýri ikki hevur rætt so mikið sum litlafingur frá sær fyrri at fáa okkum tað serkøna hjálp í sjálvstýrisráðið eins og á nær don-sku umboðsskrivstovurnar í lond-um, har ið vit hava stórar interessur, kunnu veita okkum.

Hann sigur, at tað er ein skomm, at tað stendur í stjórnarskipanini, at danskt mál kann nýtast í øllum fori í Føroyum, og at tað er mannminkandi, at tað skal standa, at vit skulu læra danskt mál væl og virðiliga.

Er tað ikki heldur ein heiður og tekin uppá frilyndi, at danir, ið ikki duga føroyskt, kunnu málbera seg á móðurmáli sínum, sum hvor einasti feroyingur skilir og dugir bæði munnliga og skrivliga?

Og er tað ikki heldur ikki bara ein skomm, men stórskáði fyrri fólk okkara, bæði handaliga og andaliga, at skylda okkara at læra danskt til fullna, skrivliga og munnliga, verður strokin úr stjórnarskipanini, tí júst við at læra danskt mál

og føroyskt opnast hurðin til alla norðurlendsku mentan við tað, at vit igjøgnum hesi bæði málini læra at skilja hini norðurlendsku málini.

Hann sigur, at tað tænar okkara sjálvstýri at avtaka fólkatingsseðsinar.

Er tað ikki heldur hitt lagnasta lagna av øllum sjálvstýri at taka okkara talsmenn og umboð av dana tingi og lata donum einsamøllum í hendi at varðveita okkara interessur har, sum flestu av okkara stóru áhugamálum verða avgjörd? Ella er tað ikki ein hovudsreglan í sjálvstýris hagsjónini, at vit allastaðni og í øllum fori skulu vera umboðaðir av serliga til tess valdum feroyingum?

Men so langt eru Sigurð Joensen og allir fólkaflaksmenn og aðrir sjálvstýrismenn stokknir av sannari sjálvstýrisleið!

Er tað loðið, at eingin lögmaður, eingin landsstýrismenn ella nakar annar av mótmælisflokkinum innan fyrri stjórnarflokkarnar úttan ein úr hvorum flokki hætti sær at taka orðið undir orðaskiftinum undir víðgerðini av lögmannsroðuni.

Eingin hevur vítað so ússaligt!!!

Fóður Sement Kunsttøð

Richard B. Thomsen & Søn
Tvøroyri

FÆRØSK MARGARINE

Vita No 1

VITAMINISERET

FÆRØSKT PRODUKT

FINT PRODUKT

Tryggingarsambandið FØROYAR

Føroya Kríggstrygging		Tlf. 1090
Føroya Sjóváttrygging		- 1090
Føroya Brunatrygging		- 1098
Føroya Vanlukkutrygging		- 1466

Vit tryggja:

Bátar, skip, vorur, hús, innbúgv, akfør o. a.

Feroingar eiga at tryggja í landsins egna trygging.

Max Catto:

FEIGDARFUGLAR

(Framhald)

»Nú skilji eg at tygum eru heilavillur. Ein heil herdeild hevði brúkt eina viku at høgga sær rás har niðan. Og um eina viku er einki eftir av hesi oyggj úttan stinkandi ósku- og grótdyngjuru.«

»Gev mær so bilin«, segði faðir Doonan og hugdi niður á tærnar — hann tók eftir hvorum hálmastráð, sum var í nánd. »So eydnast tað okkum at fara haruppi í kvöld. Eg biði tygum so mirðiliga um at fáa bilin.«

»Vegurin er burturlopinn.« segði umboðsmaðurin. Hann hugdi yvir á meg til at fáa ásannan um hetta.

»Ja,« segði eg, »grótáin hevur kvett hann av í minst tveimum stöðum. Og eitt langt strekki av honum er lopið burtur.«

Faðir Doonan hugdi so undarliga at mær, tað var sum ábreiðsla. »Tygum skuldi haft sloppið mær at lopið niður til teirra,« segði hann teskandi. »Eg bað tygum sleppa mær.« Hann brá sær aftur móti umboðsmanninum og helt á: »Hann hevur fallskýggi. Hann átti at latið meg fallið.«

Umboðsmaðurin fataði ikki beinanvegin: »Fallið, hvagar? Niður í eldin?«

»Fjallið brennur ikki alt. Bið hann flúgva meg niðan og blaka meg niður har klárt er.«

»Hevjaði hondina og bað hann tuga.«

»Tað er ikki talan um« segði hann.

»Tygum vita væl at eg noyðist niðan til teirra onkursvegna, um enn eg so skal grulva á knoum.«

»Tað hevði einki verið annað enn at tveitt liv tygara burtur til einkis.«

»Fyrr ella síður verður so endi á mær,« segði faðir Doonan og stardi beint í eyguni á umboðsmanninum. »Men hetta verður tungt hjá tygum at bera.«

»Eisini fyrri livi tygara standi eg til svars.«

»Eg loysi tygum frá tí,« svaraði faðir Doonan. »Men eg boni tygum um at hjálpa mær. Tey eru í størsta livsvanda. Hjálpa mær at sleppa niðan.«

Um nál datt til jarðar, hevði hon varð hoyrst, so stillt var nú í pakkhúsinum. Eg kveiti aftur eftir teimum trimum jassunum í durinum. Marcel stóð og hugdi so argandi; svertingurin hevði hovdið á skák og lurtadi líkasælur eftir tí uppstað prestinum; Frobisher eygleiddi speiskur mannagögvuna. Nú lat í einum, ið sat aftast og sum var hásur av sinnisrørslu: »Fyri Guds sakir, slepp honum niðan.« Umboðsmaðurin suffaði tungluga.

Einsamallur maður er ikki nóg mikið,« segði hann. »Tað er eingin hjálp í tí, og eg kann ikki sleppa honum einsamøll-

um.« Eg varnaðist at hann hugdi at mær so undarliga. Júst sum tað skuldi verið eg, sum hevði komið teimum í henda ólukkuna stand. »Hvussu mong fallskýggi hava tygum?« spurdi hann. Bilsin hevði eg fyra fingrar upp. »Fyrr« segði umboðsmaðurin blíður, og vendi sær á móti faðir Doonan. »Finnið tygum triggjar aftrat, sum vilja koma við tygum, og eg skal ikki tarna tykkum.«

Hann dugdi-nokk at sleppa sær úr pinuni — korporálarin hevði jú fortalt mær, at hann var dugandi herforingi. Hann var komið illa fyrri, hann noyðist at finna veg úr trannganum soleiðis at samvitska hansara ikki var orkimað, og hann samstundis forðaði prestinum í at tveita liv sitt burtur til onga nyttu. Her var eingin ivingur, einki rettsiktað fólk fór at fylgja manninum. Haraftrat kom tað, at nú hevði fólkid lut í ábyrgdini.

Og tað var láturligt at siggja andlit faðir Doonans, sum tað ljómaði. Hann fór yvir til umboðsmannin og royndi at fáa í hond hansara at takka fyrri beinasemi. So byrjaði hann at ganga runt í mannagögvuni við vónini bjartari og teskandi rúndan um seg: »Hvor kemur við mær?« (Hann skildi beinanvegin einki av øllum). Eingin svaraði aftur beinanvegin og so fór hann at tala við ein og ein. Hann segði við Gaston — sum annars dæmði prestin veldi. »Tygum?« Gaston gløddi afturmóti og læsti illur munnin saman.

»Tað er vónleyst, faðir. Tygum hoyrdu sjálvur hvat ið umboðsmaðurin segði.«

»Tað er ikki vónleyst, vinur min, trúgv mær, koma tygum við?«

»Eg havi konu og tvær døtur. Hetta kunnu tygum ikki krevja av mær.«

So við og við fataði faðir Doonan, at ikki eru øll menniskju stoypt í sama frøma formi. Hann snerkti eitt sindur við, andlitid var rennvátt og hann vandraði longri út í flokkin, næm við ein arm her og har og teskaði bóandi: »Vilja tygum koma við mær?«

Rakarín Louis rópti smáflennandi: »Spyr meg.« Hann var fimogtrýss og hevði kúluygg. Men eingin flenti við honum.

Eg sá faðir Doonan leggja hondina á oksluna á prúðum eynaligum unglinga, men tá tá hoyrdist ein ovursintur maðurur rópa: »Tygum kunnu beina fyrri livi tygara um tygum lystir, men nem ikki son min.«

Faðir Doonan gavst ikki, hann hugdi inn í eitt andlit fyrri og annað eftir, og teskaði framvegis sama spurningin, av og á legði hann aftrat sovordid sum »fyri Guds kærleiks sakir« ella »hjálp hasum smáum armingunum haruppi.« Tað kom mær fyrri sum at andlit hansara var vordid innanholað, so runt tað higartil hevði verið. Flestir onki honum ikki aftur, ikki so mikið sum hugdu, men summir vóru tó teir, ið ærliga sögdu tvørt nei. Aðrir høvdu út hondina sum at vísa, hvussu vónleyst teir hildu tað vera, og at teir høvdu ikki bara seg sjálvan at hugsa um, men konu og børn.

Hesin sorgarleikur var farin at orkima umboðsmannin, ið sat og hugdi at, dapur í huga. Til endan var prestur komið á runt og stóð framman fyrri mær. Her var eg bert flytifuglur — hvat kom hetta mær við? Tá ið hann næm við arm min, stardi eg út av durinum móti brim-inum har burturi, móti pálmakrúnunum, sum sveigjaðu í roykinum. Teir triggjar fangarnir stardu at mær. Eg helt at Frobisher var illur við meg.

Jean-Pierre gjordi tað av; hann var maður við beiskari tungu. Hann segði faðir Doonan at stutt og greitt: »Gevst nú við hesum. Tygum skulu ikki leggja í at fáa offur á altar tygara. Her er eingin sum bjóðar seg fram.«

Faðir Doonan segði veikur á málinum: »Eg hevði so fegin vilja funnið nakað litid av mansdrivi...«

»Betri fyrri tygum um tygum hovdu vit og skil.«

Eg biði tykkum leggja í minni, at haruppi eru triatitri av okkara meðmenniskjum...«

»Vóru,« kvetti Jean-Pierre hann av. »Tey eru ikki meira. Ver nú ikki býttur. Læknin og fyrstøðukvinnan, ja teimum tykir mær synd í, men tey hava gjørt skyldu teirra.« Hann ypti óksl og segði týttandi: »men antin tygum dæmar tað ella ikki, so vildi eg á ongum sinni lata liv mitt fyrri einum riðili av sjúkum svortum óvitum, ið haraftrat allir eru spítalskir. Lat vera at gera gjøldur burturúr okkum. Her er nógmikið at takast við.«

(Framhald)